

Kárpáti Magyar Krónika

A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet
elektronikus lapja

Kiadja a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége
Lapengedély száma: 3 T Nr. 188

XIX. (VI). évfolyam, 12. (170.) szám. 2015. május 29.

JÚNIUS, SZENT IVÁN HAVA

A június hónap nevének származtatásánál már maguk a rómaiak is zavarban voltak. Egyesek a régi római "Junius"-nemzetség nevéből eredeztették, amelynek leghíresebb tagjai: L. Junius Brutus, a római királyság intézményének megszüntetője, továbbá a két fivér, M. Junius Brutus és D. Junius Brutus (Julius Caesar gyilkosai) voltak. Ovidius, a költő már kifejezetten "mensis Junonius"-nak, azaz Juno istennő havának mondja az hónapot, valószínűleg az ő befolyására terjedt el a római közvéleményben.

Juno istennő, Juppiter nővére és felesége a házasság által megszentelt szerelem pártfogója és a családi áldás istenasszonya volt a római mitológiában. Ő védi az asszonyokat, kiket egészséggel és szépséggel ruház föl. A művészetben úgy ábrázolják, mint a házasság harmóniájában kifejezett női szépséget. Kedvenc madara a páva.

A magyar kalendáriumban Szent Iván, azaz Keresztelő Szent János hónapja. Ez az egyik legzivatárosabb hónapunk. Június 21-e a nyári napforduló dátuma, a csillagászati nyár kezdete. Június 29-e, Péter-Pál napja egyben aratáskezdő esemény is.

Népi megfigyelések:

- ha Medárd napján esik, akkor negyven napig esik;
- a júniusi eső koldusbotot nyomhat a gazda kezébe;
- ha a kakukk Szent Iván napja előtt megszólal, úgy olcsó lesz a gabona, ha utána, úgy drága;
- ha Szent Iván napján eső esik, úgy mind mogyoró, mind pedig dió kevés lesz, így tehát dió helyett sültalmát ehetünk.

86. Ünnepi Könyvhét és a 14. Gyermekkönyvnapok Budapesten

Az idén június 4–7-e között zajlik Budapesten a Vörösmarty téren, illetve számos más helyszínen az Ünnepi Könyvhét.

Supka Géza 1927-ben, a Magyar Könyvkiadók és Könyvkereskedők Országos Egyesülete éves közgyűlésén elhangzott eredeti javaslatának szellemében a Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülése idén immáron 86. alkalommal szervezi meg az Ünnepi Könyvhétet, melyhez a 2001-es Olvasás Éve óta 14. alkalommal kapcsoljuk hozzá a Gyermekkönyvnapokat. A budapesti központi helyszínen, a Vörösmarty téren és a térbe

torkolló utcákban 147 pavilonban több mint kétszáz hazai és határon túli kiadó mutatja be és árusítja könyveit. Az idei rendezvényre a kiadók közel három és félszáz, kizárólag magyar szerzők művének új kiadását időzítik.

A Kárpátaljai Magyar Könyvkiadók pavilonjában a hagyományoknak megfelelően kerül sor az Intermix Kiadó legújabb kiadványainak – szerzők: Dupka György, Lengyel János, Zubánics László – bemutatására.

EZ LESZ 2015 JÚNIUS FOLYAMÁN **Fontosabb események, rendezvények**

2015. június 1. "Gyermek express" rendezvény a nemzetközi gyermeknap alkalmából. Helyszín: Ungvár, az Ung-parti gyermekvasút mellett (Fenczik tér). Kezdés: 9.00 óra.

2015. június 1. Gyermeknap rendezvény Ungváron. Helyszín: Ungvár.

2015. június 1. Gyermeknap rendezvény Beregszászban. Helyszín: Kossuth tér. Kezdés: 9.00 óra

Program:

9.30 óra – aszfaltrajz-verseny;

10.00 óra – a rendezvény megnyitója: a Beregszászi Művészeti Iskola fűvószenekara és a mazsorettek műsora;

10.30 óra – az aszfaltrajz-verseny eredményhirdetése és a résztvevő gyerekek díjazása;

11.00 óra – Beregszász polgármesterének üdvözlő beszéde;

Koncert a következő résztvevők fellépésével: a városi óvodák táncsoportjai, a Beregszászi Művészeti Iskola koreográfiai osztálya, az Ukrajinocska kórus, az Atasz show-csoport, a Street Dance show-csoport, a Bolero versenytánc klub, a Viktória táncsoport, a Harmónia versenytánc klub, a Beregszászi Nemzeti Kisebbségek Oktató-Művelődési Központja, a Beregszászi Művészeti Iskola szólistái.

A koncertprogram keretében vetélkedőket és szórakoztató műsorok szerveznek a gyermekek számára.

2015. június 1. Kerékpáros rendezvény. Helyszín: Munkács, Béke tér. Kezdés: 14.00 óra.

2015. június 2. A „TIK” együttes koncertje a “Szeresd te is Ukrajnát!” programsorozat keretében. Helyszín: Kárpátaljai Megyei Ukrán Zenés-Drámai Színház, Ungvár, L. Tolsztoj u. 12. Kezdés: 18.00 óra.

2015. június 2–6. Ragyogj Csillag! Vakációs bibliahét a Beregszászi Református Egyházközség szervezésében. Helyszín: Beregszász, Kossuth tér 4. Kezdés: minden délután 14.00 órától.

2015. június 2–6. Szabadtéri felnőtt evangelizációs esték Beregszászban, a református templom udvarán Helyszín: Beregszász, Kossuth tér 4. Kezdés: minden este 18.00 órától.

2015. június 2. Szép Ernő „Lila akác” című darabjának színházi előadása. Helyszín: Beregszász, Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház. Kezdés: 18.00 óra.

2015. június 3. Posch Alajos (1884–1919) mártír újságíró sírjának megkoszorúzása a trianoni békediktátum aláírásának 95. évfordulója kapcsán. Az Örvidékről származó újságíró az Ungvárra bevonuló cseh katonák gyilkolták meg 28 szúrással. A megemlékezést a MEKK és a Vitézi Rend Kárpátaljai Törzskapitánysága szervezi az ungvári Kálvária teremtőben. Kezdés: 10.00 óra.

2015. június 4. Nemzeti Összetartozás Napja a Beregszászi Római Katolikus Egyház szervezésében. A trianoni békediktátum aláírása 95. évfordulója kapcsán összeállított emlékműsorban fellép a Szent Kereszt Kórus. Helyszín: Pásztor Ferenc Közösségi Ház, Beregszász, Bethlen u. 2. Kezdés: 17.00 óra.

2015. június 4. Összetartozunk – ünnepi koncert a Nemzeti Összetartozás Napja alkalmából a Pro Cultura Subcarpathica civil szervezet szervezésében. A koncerten fellépnek a Nevetlenfalui Művészeti Iskola növendékei, köztük Sztojka Vanessza, az “Ének Iskolája” 2014. évi tehetségkutató műsor résztvevője. Helyszín: II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Beregszász, Kossuth tér 6. Kezdés: 15.00 óra.

2015. június 4–7. Házaspárok hétvégéje a Bethesda Szenvedélybetegeket Mentő Missziójában. Helyszín: Csongor, Béke út 140. Kezdés:

2015. június 5-7. „Ptah” Nemzetközi Gyermekszínházi Fesztivál. Helyszín: a huszti járási Alsószeliscse. Kezdés: 11.00 óra.

2015. június 5. Angelika Fuchs koncertje az Ilko Galériában. Helyszín: Ungvár, Kassai u. 28. Kezdés: 18.00 óra.

2015. június 5. Olekszandr Kornijcsuk “Bogdan Hmelnickij” című darabjának bemutatása a Kárpátaljai Zenés-Drámai Ukrán Színház társulata által. Helyszín: Volóci Kultúrház. Kezdés: 14.00 óra.

2015. június 6. Gyermeknap a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség szervezésében. A programban lesznek: ugrálóvár, trambulín, körhinta, arcfestés, kézműves foglalkozások. Helyszín: Beregszász, Kossuth tér. Kezdés 10.00 óra.

2015. június 6. IV. Kárpátaljai tehetségnap a Genius Jótékonyági Alapítvány és a KMPSZ szervezésében. Helyszín: Beregszászi Művelődési Ház. Kezdet: 10.00 óra.

2015. június 7. Kerékpárverseny gyermekek számára. Helyszín: Huszt, Nárcisz turisztikai komplexum. Kezdés: 12.00 óra.

2015. június 7. – Munkácsi Magyarok Találkozója.

2015. június 7. A Brunettes Shoot Blondes együttes koncertje. Helyszín: Phantom Bár, Ungvár, Kaposi út 156A. Kezdés: 19.00 óra.

2015. június 12. Szabó Balázs Jótékonyági koncert. Helyszín: II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Beregszász, Kossuth tér 6. Kezdés: 17.00 óra.

2015. június 13. Gyermeknap a Kárpátaljai Magyar Nagycsaládosok Egyesülete szervezésében. A programban: arcfestés, kézműves foglalkozások, a vidámpark összes játéka és sok más érdekes program. Helyszín: Tiszapéterfalva, Vidámpark. Kezdés: 9.00 óra.

2015. június 14. Aklihegyi cseresznyefesztivál.

2015. június 15. A Magyar Művészeti Akadémia Határon Túli Bizottságának találkozója a Kárpátalján működő művészeti és kulturális intézmények, civil szervezetek képviselőivel. Helyszín: Beregszász, II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola. Kezdés: 17.00 óra.

2015. június 19. Jurij Moncsak és Anton Abrasekov illuzionisták showja a Asturia elektronikus vonósnégyes kíséretében. Helyszín: Kárpátaljai Megyei Zenés-Drámai Ukrán Színház, Ungvár, L. Tolsztoj u. 12. Kezdés: 18.00 óra.

2015. június 21. Máramarosi Koronavárosok VII. Találkozója. Helyszín: Visk.

2015. június 27–28. Hamora kovácsfesztivál. Helyszín: az ilosvai járási Rókamező. Kezdés: 12.30 óra.

2015. június 28. Újkrumpli Fesztivál. Helyszín: az ungvári járási Nagydobrony

2015 június folyamán: a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság műhelytalálkozója, író-olvasó fórumok, képzőművészeti tárlatok.

VENDEGSÉGBEN

2015. június 2-5. A 40. Duna Menti Tavasz Országos Gyermek Báb- és Színházi Fesztivál a Szlovákiai Magyar Művelődési Intézet (Dunaszerdahely) szervezésében.

2015. június 6-7. A XXXIX. Durindó és LII. Gyöngyösbokréta Fesztivál a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet szervezésében (Szabadka).

2015. június 4-8. 86. Ünnepi Könyvhét és 14. Gyermekkönyvnapok Budapesten. A budapesti központi rendezvényt június 4-én, délután 16.00 órakor a József Attila-díjas Sárközi Mátyás író nyitja meg.

A Kárpátaljai Könyvkiadó sátrában Lengyel János, Dupka György, Zubánics László, Kovács Sándor dedikál. Erre az alkalomra az Intermix Könyvkiadó a következő könyveket jelentette meg:

– **Zubánics László. Világok végein. Északkelet-Magyarország a XVI–XVIII. században: politika, gazdaság, kultúra.** – Ungvár-Budapest: Intermix Kiadó, 2015 – 158 oldal.

Tárolt változat:

http://www.kmmi.org.ua/books?menu_id=9&submenu_id=29&book_id=487

– **Lengyel János. Arc-poeticák. Beszélgetni jó. Interjúk.** – Ungvár-Budapest: Intermix Kiadó, 2015 – 228 oldal.

Tárolt változat:

http://www.kmmi.org.ua/books?menu_id=9&submenu_id=29&book_id=489

– **Dupka György: „Ne ítéljete el ...!” Zsidó népiértés, antiszemita üldözés Kárpátalján a náci és a kommunista eszmék nevében (1938-1991).** – Ungvár-Intermix Kiadó, Ungvár-Budapest, 2015. 358 oldal. Megjelenik a Miniszterelnökség támogatásával.

Tárolt változat:

http://www.kmmi.org.ua/books?menu_id=9&submenu_id=29&book_id=488

A 86. Ünnepi Könyvhét és a 14. Gyermekkönyvnapok további kárpátaljai vonatkozású újdonságai:

- **Bartha Gusztáv: Világvég.** Széphalom Könyvműhely, 2015 – 176 oldal.
- **Brenzovics Marianna: Hasadás.** – Pozsony: Kalligram, 2015 – 144 oldal
- **Füzesi Magda: Kapunyitogató.** Gyermekversek évszakonként. – Budapest: Kráter Kiadó, 2015 – 48 oldal.
- **Nagy Zoltán Mihály: Fogott figurák.** – Budapest: Magyar Napló Kiadó, 2015 – 360 oldal.
- **Perényi János: Nagyszőlőstől Rabatig.** – Somorja: Méry Ratio, 2015 – 280 oldal.
- **Vári Fábrián László: Ereimben az idő.** Versek. –Magyar Napló Kiadó, 2015 – 109 oldal.

Határon túli tagjainak és íróvendégeinek új, könyvheti köteteit mutatja be a Magyar Művészeti Akadémia (MMA) a 86. Ünnepi Könyvhéten. A Vendégségben itthon című bemutatkozások házigazdája Jankovics Marcell, az MMA alelnöke és Tamás Menyhért, az MMA elnökségi tagja.

A program első részében június 7-én, vasárnap 10-től 11 óráig a kárpátaljai és délvidéki köteteket mutatják be. A műsorterv szerint többek között Vári Fábrián László “Ereimben az idő” című verseskötetét és Füzesi Magda “Kapunyitogató” címmel kiadott gyermekverseit mutatják be. A rendezvényt a budapest-belvárosi Vörösmarty téren, a színpadon tartják, az írókkal Banner Géza, az MTVA munkatársa beszélget, muzsikál a Göncöl zenekar.

2015. június 14. Megemlékezés a “malenkij robot” 70. évfordulója kapcsán a Megbékélésért Polgári Szövetség szervezésében. Helyszín: Verőce, a Kárpát-Haza temploma. Kezdés: 10.00 óra.

2015. június 23–27. IV. Hajduböszörményi Írótábor.

2015. július 1–5. IX. Nemzeti Hét Balatongyörökön. „Múlt és jelen Kárpátalján” címmel Marcsák Gergely tart előadást.

2015. július 9–12. A KITASZ XXIV. Vándorgyűlése Kaposváron.

PROGRAMAJÁNLÓ, KIÁLLÍTÁSOK, ELŐADÁSOK

Állandó kiállítások:

- Koczka Antal festőművész emlék- és múzeumháza. Ungvár, Vinnyicsna út 20. Nyitva tartás: hétfőtől péntekig 8.00–16.00 óra között, Tel: (03122) 3-06-91. A kiállítás tárgyai: festmények, dokumentumok, levelek.
 - „Uzshorod” Galéria. Ungvár, Szvoboda sugárút 7/26. Nyitva tartás: kedd – vasárnap (hétfő szabadnap) 10.00–17.00 óra között, Tel: (0312) 61-25-49. A galéria állandó kiállításokat szervez ukrainai és a szomszédos országok művészeinek alkotásaiból.
 - Manajló Tivadar festőművész emlék- és múzeumháza. Ungvár, Drugeth út 74. Nyitva tartás: kedd-szombat 8.00–16.00 óra között, Tel: (03122) 3-25-95. A festményeken kívül dokumentumok, kéziratok és levelek fénymásolatai is helyet kaptak a kiállításon.
 - Kárpátaljai Népi Építészeti Múzeum. Ungvár, Káptalan u. 33 a. Nyitva tartás: hétfő-vasárnap (kedd szabadnap) 8.00–15.30 óra között Tel: (03122) 3-73-92.
 - Kárpátaljai Honismereti Múzeum. Ungvár, Káptalan u. 33. Nyitva tartás: hétfő-vasárnap (kedd szabadnap) 08.00–15.30 óra között. Tel: (03122) 3-44-42
- A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet Munkácsy Mihály kiállítótermében:

Az Ungvári Nemzeti Egyetem magyar karán az alábbi alkotók kiállítása tekinthető meg:

- **Molnár Zsolt** Magyarlakta települések címerei és pecsétjei.
- **Kocsis Csaba** (Berettyóújfalu) fotóművész Szabad-e sírni c. fotógrafikai kiállítása.
- **Lőrincz István** (Ungvár) III. Kárpátaljai kaleidoszkóp című fotókiállítása.

A Péterfalvai Képtárban megtekinthetők a Munkácsy Mihály Alkotótábor tagjainak munkái, amelyek a képtár állományát gyarapítják: Asztalos Éva (Ungvár), Bálint Livia (Nagydobrony), Bartosh József, Bartosh Tatjana (Beregszentmiklós), Bilák Marina (Rahó), Fuchs Andrea (Ungvár), Darabán János (Rahó), Homoki Gábor (Péterfalva), Kalitics Erika (Munkács), Kutasi Xénia (Bene), Klisza János (Ungvár), Klisza Krisztina (Ungvár), Lőrincz István, Lőrincz Katalin (Ungvár), Matl Péter, Matl Szilárd (Munkács), Nigriny Edit (Ungvár), Prófus Marianna (Beregszász), Réti János (Ungvár), Soltész Péter (Ungvár).

Horváth Anna szobrász- és keramikusművész életét és munkásságát bemutató kiállítás tekinthető meg a Beregszászi 6. Sz. Általános Iskolában.

- Kárpátalja kortárs képzőművészeinek, népművészeinek, fotóművészeinek állandó kiállítása a Péterfalvai Képtárban (Péterfalva, György Endre kastély). Tárlatvezető: Borbély Beáta igazgató. A képtár eddig közel kétszáz képzőművészeti alkotással gyarapodott, a kárpátaljai jeles alkotók válogatott munkáiból állandó kiállítás nyílt: Balla Pál, Habda László, Herc Jurij, Harangozó Miklós, Kassai Antal, Kontratovics Ernő, Kosztrub Georgij, Medveczkyné Luták Edit, Medveczky Miklós, Mikita Volodimir, Mitrik Mihajló, Prihogyko Vjacseszláv, Sütő János, Szkakandij Vaszil, Szaller Olekszandr, Zvenigorodszkij Vitalij és mások, akiknek alkotásaival a tárlat

reprezentálja Kárpátalja korábbi évtizedeinek festészetét. (Ungvár), Soltész Gabriella (Ungvár), Picur Zoltán, Szajkó Tibor (Beregszász).

- Munkácsy Mihály Alkotótábor tagjainak állandó kiállítása a Péterfalvai Képtárban.
- Az ugocsai népművészek alkotásainak, Tiszahát népének életvitelével kapcsolatos tárgyak állandó kiállítása a Tiszaháti Tájmuzeumban (Fogarasy-kúria, Tiszabökény-Farkasfalva).
- Garanyi József és Horváth Anna valamint más beregvidéki képzőművész állandó emlékkiállítása a Beregvidéki Múzeumban.
- Bartosh Tatjana, Bartosh József és más kárpátaljai kortárs alkotók kiállítása a beregszentmiklósi várkastélyban.
- Soltész Péter kiállítása az ungvári Váralatti Múzeum-kávézóban.
- Homoki Gábor kiállítása a nagyszőlősi központi galériában.

HASZNOS KULTURÁLIS, IRODALMI, MŰVÉSZETI, TUDOMÁNYOS INFORMÁCIÓK

- Kovács Vilmos Irodalmi Társaság: <http://kvit.hu/>
- Kárpátaljai Tudományos Adatbank: <http://karpataljaiadatbank.net/>
- II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola: <http://www.kmf.uz.ua/>
- Ungvári Nemzeti Egyetem Magyar Tannyelvű Humán- és Természettudományi Kar: <http://www.magyarkar-une.org/>

KÖNYVESPOLC:

MEGJELENT

– **Dr. Tóth Mihály-Dr. Cserniczkó István:** Tudományos-gyakorlati kommentár Ukrajnának az állami nyelvpolitika alapjairól szóló Törvényhez. – Ungvár-Budapest: Intermix Kiadó, 2014.

Tárolt változat:

http://www.kmmi.org.ua/books?menu_id=9&submenu_id=26&book_id=467 –
<http://mek.oszk.hu/13500/13589/>

– **Pomogáts Béla:** *A lélek térképe.* Kárpátalja szellemi életével kapcsolatos tanulmányok, előadások. – Ungvár-Budapest: Intermix Kiadó, 2014.

Tárolt változat:

http://www.kmmi.org.ua/books?menu_id=9&submenu_id=26&book_id=468 –
<http://mek.oszk.hu/13500/13588/index.phtml>

– **Tárczy Andor,** *Úgy szépen.* Versek. – Ungvár-Budapest: Intermix Kiadó, 2014.

Tárolt változat:

http://kmmi.org.ua/books?menu_id=9&submenu_id=26&book_id=477 –
<http://mek.oszk.hu/13800/13828/>

– **„Uram... segíts haza minket...!”** *Versek, imák, levelek, naplórészletek a sztálini légerekből (1944-1959) a „malenkij robot” 70. évfordulójára.* Összeállította, a jegyzeteket és az utószót írta: Dupka György. – Ungvár-Budapest: Intermix Kiadó, 2014.

Tárolt változat:

http://kmmi.org.ua/books?menu_id=9&submenu_id=26&book_id=474 –
<http://mek.oszk.hu/13800/13830/13830.pdf>

– **Zsidósors Kárpátalján: a deportálástól az internálásig.** Magyar holokauszt emlékévk 2014 Kárpátalján. A kárpátaljai zsidóság gettóbazárásának és deportálásának 70. évfordulója kapcsán tartott beregszászi emlékkonferencia anyagai (2014. április 24.) Szerkesztette: Dupka György, Zubánics László. – Ungvár-Budapest: Intermix Kiadó, 2014.

Tárolt változat:

http://kmmi.org.ua/books?menu_id=9&submenu_id=26&book_id=481 –
<http://mek.oszk.hu/13900/13963/index.phtml>

– **Dupka György: Halottaink-1944-1959.** A kárpátaljai szovjet népiirtás eddig ismert áldozatainak névsora. – Ungvár-Budapest: Intermix Kiadó, 2014.

Tárolt, letölthető változat:

http://kmmi.org.ua/books?menu_id=9&submenu_id=26&book_id=482
<http://mek.oszk.hu/13800/13830/index.phtml>

Az Együtt című folyóirat 2015/1. száma: http://www.kmmi.org.ua/adattar?menu_id=9

Az Együtt című folyóirat 2015/2. száma:

http://www.kmmi.org.ua/books?menu_id=9&submenu_id=27&booktype_id=2

(Forrás: KMMI, MÉKK, Facebook, www.karpatalja.ma, www.karpatinfo.net,
www.karpataljaturizmus.info, www.zakarpattya.net.ua)

Szerkeszti a szerkesztőbizottság:

Zubánics László (elnök), Dupka György, Szemere Judit, Lőrincz P. Gabriella, Fuchs Andrea.

Megjelenik: havonta két alkalommal.

Az elektronikus újság irodalmi, művészeti híreket, információkat tartalmaz.

A levelezési lista nyilvános, ahhoz bárki csatlakozhat

Archívum: http://kmmi.org.ua/books?menu_id=9&submenu_id=30&booktype_id=5

Támogatók:

**BEREGVIDÉKI MAGYAR
KULTURÁLIS SZÖVETSÉG**

**KÁRPÁTALJAI MAGYAR
OKTATÁSÉRT ALAPÍTVÁNY**

**UKRAJNAI MAGYAR
DEMOKRATA SZÖVETSÉG**